

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Obo/2/2021
Identifikačné číslo spisu: 7015201002
Dátum vydania rozhodnutia: 30.11.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Katarína Pramuková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:7015201002.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Pramukovej a členiek senátu Mgr. Soni Pekarčíkovej a JUDr. Gabriely Mederovej v spore žalobkyne: JUDr. Ireny Sopkovej, správkyni konkurznej podstaty úpadcu KAVEKO INTERNATIONAL, spol. s r.o., so sídlom Na záhumní 1, 040 15 Košice - mestská časť Šaca, IČO: 31 694 136, so sídlom správcovskej kancelárie Hlavná 67, 040 01 Košice, proti žalovanej: Ing. Z. S., nar. X. U. XXXX, trvale bytom J., právne zastúpenej JUDr. Ingrid Čisárovou, advokátka, so sídlom kancelárie Floriánska 16, 040 01 Košice, o určenie neúčinnosti právneho úkonu a o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 31. marca 2020, č. k. 9Cb/1/2015-512, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 31. marca 2020, č. k. 9Cb/1/2015-512 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „krajský súd“) písomne vyhotoveným rozsudkom z 31. marca 2020, č. k. 9Cb/1/2015-512 žalobu žalobkyne zamietol a žalovanému nepriznal nárok na náhradu trov konania.

2. V odôvodnení rozsudku krajský súd uviedol, že žalovaná úspešne vzniesla námietku premlčaniu, na ktorú prihladol. K predaju nehnuteľnosti došlo kúpnu zmluvou z 1. januára 1998, konkurz bol vyhlásený 3. augusta 1998, teda k právnomu úkonu došlo v lehote podľa § 15 ods. 3 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní (ďalej len „ZKV“). Konkurz na majetok dlžníka KAVEKO INTERNATIONAL, spol. s r.o. bol vyhlásený 3. augusta 1998, vyhlásením konkurzu sa správca podľa § 15 ods. 1 ZKV mohol domáhať, aby súd určil, že dlžníkov právne úkony, ak ukracujú veriteľa, sú voči konkurznému veriteľovi právne neúčinné. Správca podal žalobu o neúčinnosť právneho úkonu 12. apríla 2001, v ktorej uviedol hnutel'ny majetok, ktorého sa právny úkon týkal. Následne podaním z 30. augusta 2002 žalobca upresnil návrh z 12. apríla 2001, tak, že uviedol hnutel'ny veci, ktoré boli napadnutým právnom úkonom prevedené. Ako to vyplýva z podanej žaloby a z jej upresnenia, jednalo sa o zmenu žaloby, ktorú krajský súd uznesením zo 17. októbra 2016, č. k. 9Cb/1/2015-495 pripustil. K zmene žaloby došlo podaním z 30. augusta 2002, teda po uplynutí premlčacej doby podľa § 101

Občianskeho zákonníka, ktorá začala plynúť vyhlásením konkurzu, kedy žalobkyňa mohla právo vykonať po prvý raz.

3. Proti tomuto rozsudku krajského súdu podala 4. mája 2020 odvolanie (č. l. 521 - 524) žalobkyňa, ktorým sa domáhal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Žalobkyňa v odvolaní namietala, že jej súd prvej inštancie svojim nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces [odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b/ Civilného sporového poriadku (ďalej aj „C. s. p.“)], že rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd (odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. c/ C. s. p.) a že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h/ C. s. p.).

4. Odvolateľka namietala, že krajský súd nesprávne procesne postupoval, keď rozhodol vo veci bez nariadenia pojednávania, hoc pojednávanie 18. marca 2020 bolo odročené z dôvodu ospravedlnenia žalovanej, ako aj mimoriadnej situácie. Vzhľadom na dôvod odročenia pojednávania bolo potrebné aby krajský súd vytyčil nový termín pojednávania a umožnil procesnej strane konať a predkladať dôkazy. Potreba nariadiť v predmetnej veci pojednávanie vyplývala aj z uznesenia Najvyššieho súdu SR z 30. júna 2015, č. k. 3Obo/25/2014-486. Odvolateľka ďalej namietala, že členka senátu JUDr. Janka Kočíšová sa listom doručeným Ministerstvu spravodlivosti 31. marca 2020 vzdala funkcie sudkyne, tzn. jej funkcia zanikla 31. marca 2020, a preto nemohla v predmetnej veci konať a rozhodovať. Záverom odvolania odvolateľka namietala nesprávne právne posúdenie veci v otázke posúdenia vznesenej námietky premlčania, keď žaloba bola podaná 11. apríla 2001. Odvolateľka mala za to, že k otázke včasnosti podania žaloby malo byť vykonané dokazovanie výsluchom strany.

5. Žalovaná vo vyjadrení k odvolaniu žalobkyne (č. l. 530 - 531) mala za to, že napadnutý rozsudok krajského súdu je vecne správny a náležite odôvodnený. Nestotožnila sa so žiadnou námietkou odvolateľky a navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdil.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd odvolací rozsudkom z 27. septembra 2012, č. k. 3Obo/80/2011-366 skorší rozsudok krajského súdu z 20. mája 2011, č. k. 6Cb/329/2001-317 potvrdil a žalobkyňu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Následne najvyšší súd ako súd dovolací uznesením z 27. marca 2014, č. k. 1ObdoV/2/2013-477 rozsudok odvolacieho súdu z 27. septembra 2012, č. k. 3Obo/80/2011-366 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Najvyšší súd následne uznesením z 30. júna 2015, č. k. 3Obo/25/2014-486 rozsudok odvolacieho súdu z 20. mája 2011, č. k. 6Cb/329/2001-317 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, ktoré bolo na krajskom súde vedené pod sp. zn. 9Cb/1/2015.

7. Najvyšší súd ako súd odvolací prejednal odvolanie žalobkyne (bod 2.) podľa ustanovenia § 379 C. s. p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C. s. p.) a dospel k záveru, že podané odvolanie je dôvodné.

8. Odvolanie žalobkyne (bod 2.) bolo najvyššiemu súdu predložené 12. augusta 2020. Najvyšší súd následne pristúpil k formálnej kontrole spisového materiálu, pričom zistil nedostatky, preto listom z 2. novembra 2020, č. k. 3Obo/10/2020-543 vec vrátil krajskému súdu bez rozhodnutia o odvolaní (o. i.) s tým, že: „Vzhľadom na odôvodnené pochybnosti o zákonnosti postupu súdu prvej inštancie v nadväznosti na obsah odvolania žalobkyne a vyššie uvedené nedostatky pri vedení súdneho spisu bude zároveň povinnosťou súdu prvej inštancie (v súčinnosti s IT oddelením krajského súdu) doložiť, či bolo oznámenie o termíne pojednávania, prípadne o termíne verejného vyhlásenia rozsudku zverejnené na webovej stránke krajského súdu, a v prípade ak bolo zverejnené, kedy k zverejneniu (a následne aj stiahnutiu) predmetného oznámenia došlo. Uvedené je nevyhnutné, keďže z odvolaciemu súdu dostupných zdrojov [webové sídlo ministerstva spravodlivosti (<https://justice.gov.sk>), prípadne webová stránka <https://otvorenesudy.sk/>] nevyplýva, že by oznámenie o prípadnom termíne pojednávania, resp. verejného vyhlásenia rozsudku na deň 31. marca 2020 bolo na internete zverejnené. Zároveň odvolací súd uvádza, že ak bol vo veci verejne vyhlásený rozsudok (bez nariadenia pojednávania), bolo

povinnosťou súdu prvej inštancie doložiť do súdneho spisu oznámenie o verejnom vyhlásení rozsudku obsahujúcom údaje o dátume vyvesenia (a zvesenia) oznámenia na úradnej tabuli súdu a webovej stránke súdu (k tomu vid' aj ustanovenie § 219 ods. 3 Civilného sporového poriadku).“

9. V nadväznosti na list najvyššieho súdu z 2. novembra 2020, č. k. 3Obo/10/2020-543 krajský súd vec opätovne predložil najvyššiemu súdu na rozhodnutie o odvolaní žalobkyne (bod 2.) 8. septembra 2021, spolu s listom z 3. septembra 2021, č. k. 9Cb/1/2015-559, kde krajský súd (o. i.) uviedol, že: „Krajský súd v Košiciach z obsahu súdneho spisu a elektronického súdneho registra zistil, že na deň 18. 03. 2020 bolo vo veci nariadené pojednávanie (č. l. 501), pričom predvolanie na pojednávanie bolo riadne doručené tak žalobkyni, ako aj žalovanej. Žalobkyňa prostredníctvom elektronického podania zo dňa 16. 03. 2020 ospravedlnila svoju neúčast' na tomto pojednávaní a požiadala o odročenie pojednávania (č. l. 505). Rovnako požiadala o odročenie pojednávania aj žalovaná (č. l. 507). Súd dodatočne založil do súdneho spisu prípis, ktorým ešte dňa 16. 03. 2020 stranám konania oznámil, že pojednávanie stanovené na deň 18. 03. 2020 sa neuskutoční z dôvodu ospravedlnenia žalovanej a mimoriadnej situácie (č. l. 508a). Prípis riadne doručil žalobkyni (č. l. 509), aj žalovanej (č. l. 510, 511). Následne sa v súdnom spise na č. l. 512 a nasl. nachádza písomné vyhotovenie rozsudku. V jeho odôvodnení, v bodoch 8. až 11., zákonná sudkyňa odôvodnila nenariadenie pojednávania vo veci i. § 177 ods. 2 písm. a) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (CSP), v zmysle ktorého pojednávanie nie je potrebné nariaďovať, ak ide iba o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci, skutkové tvrdenia strán nie sú sporné a hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje 2 000,00 eur. Po vrátení veci nadriadeným súdom krajský súd vykonal kontrolu príslušného elektronického súdneho registra a do súdneho spisu založených listín a nenašiel žiadnu listinu, resp. záznam preukazujúci verejné vyhlásenie rozsudku v predmetnej veci. Na zadnej strane súdneho spisu sa nachádza iba zalepená obálka obsahujúca Zápisnicu o hlasovaní zo dňa 31.03.2020. Vzhľadom na uvedené Vám vec vraciame na rozhodnutie o podanom odvolaní bez predloženia relevantných listín, pretože predmetný rozsudok nebol verejne vyhlásený.“

10. Z citovaného vyjadrenia krajského súdu (bod 8.) najvyšší súd ustálil, že písomnému vyhotoveniu rozsudku z 31. marca 2020, č. k. 9Cb/1/2015-512 nepredchádzalo jeho verejné vyhlásenie podľa § 219 ods. 1 a 3 C. s. p.

10.1. Podľa čl. 142 ods. 4 zákona č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky sa rozsudky vyhlasujú v mene Slovenskej republiky a vždy verejne.

10.2. Podľa § 219 ods. 1 C. s. p. Rozsudok súd vyhlasuje vždy verejne a v mene Slovenskej republiky. Pritom uvedie výrok rozsudku spolu s odôvodnením a poučením o odvolaní a o možnosti exekúcie.

10.3. Podľa § 219 ods. 2 C. s. p. Rozsudok sa vyhlasuje spravidla hneď po skončení pojednávania, ktoré vyhláseniu predchádzalo. Ak to nie je možné, súd na vyhlásenie rozsudku odročí pojednávanie najdlhšie na 30 dní; v takom prípade súd doručí rozsudok prítomným stranám na pojednávaní, na ktorom bol rozsudok vyhlásený; neprítomným stranám ho odošle najneskôr do troch dní. Ustanovenia o odročení pojednávania sa v tomto prípade nepoužijú.

10.4. Podľa § 219 ods. 3 C. s. p. Vo veciach, v ktorých súd rozhoduje rozsudkom bez nariadenia pojednávania, oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke príslušného súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením. Ak o to strana požiadala, súd jej oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku aj elektronickými prostriedkami.

10.5. Podľa § 219 ods. 4 C. s. p. Len čo súd vyhlási rozsudok, je ním viazaný.

11. Najvyšší súd konštatuje, že obsah spisu ako celok nedáva žiadny podklad, ktorý by umožňoval záver, že miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku boli oznámené na úradnej tabuli odvolacieho súdu. V spise sa nenachádza písomný pokyn, aby súdna kancelária oznámila miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením, ani záznam potvrdzujúci, že oznámenie bolo v určitý deň na úradnej tabuli vyvesené a v určitý deň z nej zvesené. Z vyjadrenia krajského súdu navyše vyplýva, že rozsudok verejne vyhlásený vôbec nebol, tzn. písomnému vyhotoveniu rozsudku absentuje materiálny základ.

12. Písomné vyhotovenie rozsudku nie je samé o sebe zákonným spôsobom rozhodovania súdu (§ 212 ods. 1 C. s. p.), je len písomné prevedenie vyhláseného rozsudku (§ 219 C. s. p.), ktorý jediný je tak pre

súd, ako aj pre účastníkov sporu záväzný. Enunciát, ako aj odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku musí korešpondovať s jeho vyhláseným znením. Verejné vyhlásenie rozsudku nie je len formálny, samoučelný úkon súdu. Jeho podstata má hlboký význam s viacerými procesnoprávnymi dopadmi. Pri verejnom vyhlásení rozsudku má len ten účastník, ktorý bol riadne oboznámený s časom a miestom verejného vyhlásenia, možnosť uplatniť svoje procesné práva priznávané mu pri tomto procesnom úkone súdu. Obsahom procesného oprávnenia účastníka pri kontrole súdu vyhlasujúceho rozsudok je predovšetkým jeho oprávnenie preveriť, či bol rozsudok v jeho veci vôbec vyhlásený (to má význam z hľadiska účastníkovej vedomosti, či je súd rozsudkom viazaný, a ak áno, akým rozsudkom - akými konkrétnymi výrokmi). Neprehliadnuteľným oprávnením účastníka je tu právo účastníka oboznámiť sa s tým, v akom zložení súd vyhlásil rozsudok a s akým odôvodnením. V prípade absencie verejného vyhlásenia rozsudku sú popreté nielen individuálne práva strany sporu, ale popiera sa aj možnosť verejnej kontroly, práve kvôli ktorej sa rozsudok vyhlasuje vždy verejne.

13. Procesný nedostatok súdu pri tomto úkone, v dôsledku ktorého sa poprie samotná podstata verejného vyhlásenia rozsudku, možno napraviť len tým, že súd, ktorý rozhoduje o opravnom prostriedku, napadnutý rozsudok zruší (primerane 3MCdo/16/2011).

14. Vzhľadom na to, že odvolací súd dospel k záveru, že žalobkyňa opodstatnene namietala znemožnenie realizácie jej patriacich práv zo strany súdu prvej inštancie, pričom tento nedostatok nie je možné napraviť v konaní pred odvolacím súdom, napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa ustanovenia § 389 ods. 1 písm. b/ C. s. p. zrušil a v súlade s ustanovením § 391 ods. 1 C. s. p. mu vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

15. Úlohou krajského súdu v ďalšom konaní (§ 391 ods. 3 C. s. p.) bude vo veci znovu konať a rozhodnúť, a to ústavnoprávne a procesnoprávne konformným spôsobom. Krajský súd vo svojom novom rozhodnutí zohľadní aj skutkovú a právnu argumentáciu strán z odvolacieho konania (č. l. 521-524 a č. l. 530 - 531). V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie aj o trovách odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 C. s. p.), ako aj o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 C. s. p.).

16. Záverom najvyšší súd uvádza, že sa pri svojom rozhodnutí výnimočne odklonil od ust. § 390 C. s. p., keď síce mal za to, že (striktne vzaté) boli splnené formálne podmienky na to, aby sám vo veci rozhodol, avšak vzhľadom na charakter vytýkaného nedostatku procesného postupu krajského súdu, mal za to, že sám rozhodnúť nemohol. Spôsob, akým môže odvolací súd sám vo veci rozhodnúť vyplýva z ust. § 387 až § 388 C. s. p., podľa ktorých môže odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu nižšej inštancie buď potvrdiť alebo zrušiť. V danej veci ale absentuje materiálny podklad písomného vyhotovenia rozsudku, tzn. absentuje rozhodnutie, ktoré by odvolací súd potvrdzoval, prípadne menil. Akákoľvek snaha odvolacieho súdu o liberáciu napadnutého písomného vyhotovenia rozsudku by predstavovala svojvôľu a výsledok by bol v každom prípade nezákonný a ústavne nekonformný. Najvyšší súd tiež prihliadol na to, že krajský súd uznesením zo 17. októbra 2016, č. k. 9Cb/1/2015-495 pripustil zmenu žaloby, tzn. možno mať tiež za to, že rozhodnutie súdu prvej inštancie o zmenenej žalobe nebolo už raz odvolacím súdom zrušené.

17. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu dovolanie nie je prípustné (§ 419 a nasl. C. s. p.).